

Guggenheim museoaren
inaugurazioa

Sei urte eta gero, gaur izango du benetako bataioa

'Mende honetako artea' bilduma da
ikusgai jarri duten lehen erakusketa

Sei urtetan garatu da Guggenheim Bilbao Museoaren proiektua. Isilpean prestatutako egitasmoa denon ahotan dago egunotan. Orokorrean Frank Gehry arkitektoak diseinutako eraikinak jendearen oniritzia jaso du, ezberdina eta ikusgarria delako. Museoaren izakerak, berriz, aldeko zein aurkako abotsak altzarazi ditu. Gaurtik aurrera zabalik ditu ateak.

Montse Arregi / Bilbo

PROIEKTUAREN hasieran Guggenheimek sortu zuen eztabaida apur bat piztu du berorren inaugurazioak. Azken egunetan aldeko zein kontrako abotsak entzun dira museoaz. Eraikinak berak gehien onespina jaso du, ordea.

Frank Gehry arkitektoaren hitzetan, «Bilbok errealitatearen estetika dauka, oso gogorra dena, gordina. Museoaren eraikinarekin nolabaiteko lotura lortu nahi dut ibaia-zubia eta XIX. mendeko zabalgunearen artean». Azkenean, arkitektoak aukerutako harri, kristal eta titanioaren konbinazio berritzailea gustagorri izan da.

Eraikin bitxian «etorkizunera begirako apustua» ikusten dute batzuk, proiektuaren bultzatzaile izan diren agintariak tartean. Euren iritziz ohiko industriaren krisiaren aurrean Guggenheimek kultura eta arteari lotutako industria bultzatuko du.

Inbertsio handiaren eraginez euskal kulturak diru laguntzen

arloan izan dituen murrizketa garrantzitsuak nabarmendu dituzte beste batzuk auzi honetan. Kanpotik ekarritako arteari bertokoari baino «tratamendu hobea» ematen zaiola salatu izan dute. Euskal arteak museoan duen presentzia «urriaz» eta euskal kulturaren «benetako beharretaz» ere mintzatu da.

Iaz da inaugurazio hamabostaldia kritikatu duenik ere. Egitarau «xumeegia» izan dela dio zenbaitek. Beste batzuk, berriz, egunotan egin diren gonbidatuen bisitaldiak salatu dituzte, «jende arrunta kanpoan gelditu baita». Inaugurazioa bera Espainiako Errege-erreginen esku izatea ere kritika askoren funtsa izan da.

Lehen erakusketak

dakarrena • Guggenheim Museoak eta Mende honetako Arteak erakusketa da Gehryren eraikinean erakusten ari den lehena. Gaur bertan takilatik pasa eta gero edozeinek ikusi ahal izango ditu 19 aretotan banatuta dauden 300 lan inguru.

Jim Dineren Hiru Venus gorri espainiarrak Bilboko museoan ikusgai.

XOUSE SIMAL

Mende honetako arteari gainbegirada emateko xedearekin antolatutako erakusketa batez ere «ikuslearen dibertimendurako» egin dela azpimarratu dute egunotan arte kritikariek. Arte ikuspegia baino ikuskizunaren arloa hartu dela kontutan deritzote adituek.

Guggenheim Bilbao Museoak irekitzeko antolatu den erakustaldiak New York, Venezia eta Bilboko museoetako bildumetako lanek osatzen dute. Askoren aburuz, mende honetako arteari egindako gainbegirada ez da ore-

katua, *pop-art* ugari dago, esaterako, eta 60ko hamarkadatik gaur egunera arteko artean hutsune nabariak baitaude.

Museoko areto handienean egin zen atzo gala afaria, 30 metro zabal eta 130 metro luze den *fish* izenarekin ezagutzen den aretoan, alegia. Bertan Richard Serraren *Sugea* edota Oldenburgen labana erraldoiarekin batera *pop-art* delakoaren ordezkari ugaria dago ikusgai, Warhol esaterako. Guztien tartean afaldu zuten OPLEK atzo (Oso Pertsona Inportanteak).

Laudorioak Gehryrentzat eta hotelak ia-ia beteta

Rafael Moneoren iritziz, «arkitektura lan aparta da» Frank O. Gehryk diseinutako eraikina, eta Guggenheim Bilbao Museoa «XX. mendeko museo-rik oso onetako eta sendoenetako bat izango da» arkitekto tuterarrak dioenez. «Oso pozik nago, hala Frankengatik nola Bilborengatik», esan du Donostiako *kubo*-en diseinatzailerak. Moneorekin iritzia batekin bat dator Jean Nouvel arkitekto frantziarrarena. Nouvelen ustez, «Gehryren maisulanik handiena» da Bilboko. Frantziako prentsan oso oihartzun zabal izan du museoaren inaugurazioak, eta oso laudatua izan da eraikina.

Bilboko ohorezko kontsul izendatu zuten herenegun Frank O. Gehry arkitekto estatu batuarra, Bilboko Kontsulatuaren urteurrena ospatzeko egindako ekitaldiaren barruan. Bilboren nazioarteko sonari bultzada berezia ematen dioten pertsonak izendatu ohi ditu Bilboko ohorezko kontsul Merkataritza, Industria eta Nabegaziko Ganbarak. Izendapenaren bidez, Gehryk diseinutako eraikinak Bilboren izena zabaltzeko izango duen garrantzia aitortu dute.

Bilboko hotelik onenak, lau eta bost izarrekoak, ia guztiz beteta daude egunotan Bilbon, Vasco Press agentziak zabaldu duenez. Esaterako, Lopez de Haro hotela, bost izarrekoa, guztiz bete izango da asteburuan zehar. Bost izarreko beste hotel batean, Ercillan, ia % 90 dago hartua. Aipatu iturriaren arabera, asteburu normal batean Ercilla hotolean % 50 izan ohi da. *

Bi mila lagun museoaren aurkako manifestaldian

■ Xabier Amurizak manifestua irakurri zuen

Iñigo Olabarri / Bilbo

BI MILA pertsona inguru batu ziren Guggenheim museoaren aurkako manifestaldian museoan modu ofizialean inauguratu zuten egunean bertan. *Euskal kultura bai*. Inposaketarik ez leloa idatzita zeukan pankartaren atzetik zihoazenez Guggenheim ez da euskaldunona, *Euskal kultura defenda dezagun* eta *Borboiak marrazoetara bezalako esaldiak oihukatu zituzten* ibilbidean zehar.

Arriaga antzokiaren aurrean hasi zen manifestaldiak Moyua plazari bira eman zion eta berriro Arenalera itzuli zen. Arenalera Xabier Amuriza bertsolariak manifestu bat irakurri zuen.

Manifestu horretan, Guggenheim museoa Bilbora ekartzeko egin den bidea salatu zuten; gizarteari eztabaidarako aukerarik ez zaiola eskaini azpimarratu zuen Amurizak.

Euskal kulturarentzat iraingarria dela aipatu zuten manifestu horretan, baita hainbat hamarkadarako hipotekatuta geratzea suposatzen duela ere. Museoaren eragileek ezarri dituzten helburuak beteko diren ere ezbaian jarri zuten manifestuan. Era berean, Euskal Herri- tik eta Euskal Herrirako egindako kultur proiektua eskatu zuten, munduan diren espresio guztiei zabaldua, baina Euskal Herrikoan sortutakoari lehentasuna emanez. *

Guggenheim museoaren eta erregearen kontrako oihuak entzun ziren ibilbidean zehar

JOSEBA OLALDE